

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

ANNA MAZZOLA

CASA
ȘOAPTELEOR

Traducere din engleză și note de
IRINA BOJIN

HUMANITAS
fiction

Redactor: Ștefania Nalbant
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Marilena Brînzan
DTP: Dragoș Dumitrescu, Veronica Dinu

Tipărit la Livco Design

ANNA MAZZOLA
THE HOUSE OF WHISPERS
Copyright © The Short Storyteller Ltd., 2023
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2026,
pentru prezenta versiune în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MAZZOLA, ANNA
Casa șoaptelor / Anna Mazzola; trad. din engleză și note
de Irina Bojin. – București: Humanitas Fiction, 2026
ISBN 978-606-097-866-4
I. Bojin, Irina (trad.; note)
821.111

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

Tatălui meu (te rog, nu citi scenele de amor)

„Eurile noastre întunecate, iraționale, își caută semenii.“

— Elisabeth Bowen

PARTEA ÎNTÂI

Am visat din nou focurile. Primul, de când aveam șapte ani. Piazza Oberdan și cerul pătat cu roșu sângerieu deasupra mea, sâsâitul flăcărilor, bărbații în cămăși negre dansând și strigând *Viva! Viva!*, de parcă incendiul fusese stârnit de energia lor dementă, o creatură stranie adusă la viață ca să izgonească slavii din Trieste. Mi-au venit iarăși în minte fețele oamenilor stând la ferestrele deschise și la balcoane, chip după chip, în clădirea albă și înaltă care era Narodni Dom, casa poporului sloven. Auzeam râsetele batjocoritoare ale gloatei și urletul sirenelor, simțeam în nări fumul care împânzise cerul serii.

Doar că în vis nu mai eram o copilă agățată de mâna mamei, ci tână care sunt acum: dârză, cu capul pe umeri, în putere, pe cât se părea. Și cu toate astea n-am mișcat un deget ca să ajut, n-am încercat defel să-i opresc pe *squadristi* să toarne gaz și să ferece ușile; n-am căutat să-i conving pe polițiști să facă ceva, să țip la ei, să-i rog să dea o mână de ajutor, să deschidă calea pompierilor cărora Cămășile negre le blocau înaintarea. Stăteam la fel ca atunci, împietrită, îngrozită, numai că acum, adultă fiind, înțelegeam ce fac și știam ce urmează. Aș fi vrut să strig, să urlu, să-i opresc, dar nu puteam deschide gura, și picioarele refuzau să se miște, așa că tremuram neputincioasă, la fel de neajutorată ca un copil. M-am trezit ușurată să descopăr că sunt în patul meu îngust, însă tulburată din cauză că visul se repeta.

Lumea zice că nu e cu puțință să-mi amintesc atâtea lucruri fiindcă eram o fetiță când *squadristi* au dat foc centrului cultural sloven, simbolul a tot ce urau ei: străinii care contaminaseră

città italianissima, cel mai italian dintre orașe. Memoria e totuși ceva ciudat, labil. Uneori ne amintim totul până în cele mai mici amănunte. Alteori nu ținem minte chiar nimic. Amintirea acelei nopți mi s-a întipărit în minte, prinsă ca o găză în chihlimbar: zăngănitul geamurilor care se spărgeau; strigătele disperate ale oamenilor în apartamente, în cafenea, restaurant și teatru când își dădeau seama că ușile sunt blocate pe dinafară și vor fi nevoiți să sară pe ferestre; jalea din plânsul mamei, înăbușit, rău-prevestitor. Îmi aduc aminte de toate fiindcă în momentele acelea am înțeles că tot ce știu eu are să fie distrus și că va trebui să-mi ascund adevărata identitate. A fost primul pas către ceea ce aveam să devin: o italiancă get-beget. Așa m-am preschimbat din Iva Valentici în Eva Valenti.

Dar nu despre acel incendiu vreau să povestesc, ci despre următorul.

Am să încep povestea din ziua când l-am văzut prima oară. A fost ziua când Hitler a venit la Roma.

Petrecusem dimineața într-una dintre spațioasele săli de muzică, răsunând de ecouri, ale școlii unde predam eu și Ettore. Teoretic exersam, dar de fapt mai mult fumam, stăteam la taclale și ne țineam de glume, cum făceam adesea în zilele acelea. Mirella, Ettore și cu mine ne întâlniserăm cu câțiva ani înaintea la o școală pregătitoare pentru profesori și ne împrieteniserăm, căci fiecare avea nevoie de tovarășia celorlalți mai presus de orice. Eram străini, fiecare în felul lui, deși la vremea aceea n-aș fi recunoscut.

Ușa camerei s-a deschis și Allegra, altă profesoară, a băgat capul înăuntru.

— De ce naiba vă hliziți?

— Eva are un nou admirator: seducătorul *signor* Malinconico!

Ettore și Mirella se tăvăleau de râs. *Signor* Malinconico – domnul Melancolie – era porecla pe care i-o dăduseră unuia din profesorii de matematică, un ins cu picioare subțiri ca fusul și obraji fleșcăiți, care părea mereu bătut de soartă.

— Sunteți groaznici, amândoi. M-a invitat să iau masa cu el, nimic mai mult. Bietul om, pesemne îl apasă singurătatea.

Allegra s-a așezat pe unul dintre scaunele de metal, a încrucișat picioarele în ciorapi de mătase și și-a aprins o țigară.

— Săracul domn Melancolie! E un individ așa ciudat, nu credeți? Și ce răspuns i-ai dat, Eva?

— Păi n-aveam cum să-l refuz, nu?

Mirella și Ettore s-au strâmbat iar de răs.

— Ba puteai să-l refuzi, cum să nu! Chiar vrei să zici că o să iei masa în oraș cu omulețul ăla caraghios? Te rog, spune că nu!

— Vă e ușor să râdeți, nu sunteți în pielea mea.

— Of, Eva! a zis Mirella, cea mai bună prietenă a mea din Roma și din lumea întreagă. Chiar că ești de tot râsul. Atâtea griji îți faci să nu superi pe cineva, că dai de belele de astea. Va trebui să născocești o scuză. Spune-i că ai un iubit nou care e foarte gelos ori ceva de genul ăsta.

— Nu pot să-i spun așa ceva. N-are să mă creadă.

Nu aveam nici un iubit, nu avusesem de mai bine de un an, iar despre cei de dinainte nici măcar nu merita să scriu acasă. Nu că aș mai fi scris acasă; doar mătușii din Trieste câte o carte poștală din când în când.

— Atunci va trebui să-i spunem că ai dat ortul popii, a zis Ettore cu o mutră serioasă. Săraca Eva, a murit cum a trăit: fugind de pretendenți nepotriviți.

Încă o cascadă de râsete. Am închis capacul pianului.

— Gata, e de ajuns. Mă duc acasă! Mirella, vii?

Împărțeam un apartament în cartierul Trastevere – noi două și o pasăre cu limbariță.

— Ceva mai încolo. I-am spus Amaliei că trec pe la ea întâi. Îmi împrumută niște discuri.

Am continuat să flecărim cât ne-am strâns instrumentele, am străbătut coridoarele pline de igrasie, am trecut pe sub crucea din ceramică agățată pe perete lângă portretele lui Il Duce și al regelui și am ieșit în lumina puternică a soarelui de primăvară. Mirella ne-a trimis o bezea și a plecat.

Noi trei o luaserăm pe Via Monserrato când am auzit o fanfară cântând un marș militar. Bineînțeles, știam cu toții de paradă și de vizită. Nu aveam cum să nu știm. De mai bine de o săptămână, svasticile negre se cățarau pe ziduri ca păianjenii, apăreau pe pancarte și pe steagurile înșirate lângă tricolorul italian. De luni de zile, ziarele vorbeau doar de prietenia tot mai strânsă care lega popoarele noastre, de admirația nutrită

de germani pentru Il Duce – marele nostru conducător – și frumoasa și vajnica noastră națiune. Toate astea îmi dădeau o stare de iritare pe care mă căzneau s-o țin în frâu. Cu toate că eram aproape izolați și nu primeam decât puține vești despre lumea de afară, auzisem ce spusese Hitler despre slavi și evrei, iar Mirella, între multe altele, era evreică.

— Ai zice că vine aici în luna de miere, mi-a șoptit Ettore din mers. Nu într-o vizită de stat.

Roma era superbă în luna mai. Castanii și leandrii erau în floare, soarele poleia clădirile de piatră și statuile în alb strălucitor și auriu; lei și lupii sculptați prindeau viață. Oamenii se plimbau prin piețe și parcuri îmbrăcați în haine de sărbătoare, cu pălărioare pe cap, însoțiți de căței și copii care se purtau cum știau ei mai bine. Tot ce fusese considerat nedemn de a fi văzut fusese ascuns. Fuseseră demolate case, și clădiri de apartamente fuseseră puse la pământ cu buldozerul ca să poată fi admirate splendorile Romei antice; cerșetorii fuseseră izgoțiți, pavajul străzilor – reparat; prăvăliile sărăcicioase fuseseră văruiate sau pur și simplu închise.

— Ettore, nu fi așa cinic, a spus Allegra. E sărbătoarea națională, un prilej de mândrie pentru popor. Mai bine să ne bucurăm.

M-am uitat la Ettore ridicând dintr-o sprânceană, dar n-am zis nimic. La vremea aceea cel mai bine era să nu vorbești, ori să vorbești doar în șoaptă. Nu știai niciodată cine stă cu urechile ciulite sau cum îți pot fi răstălmăcite vorbele. Și oricum, ce aș fi putut face eu, o fată neînsemnată, în situația aceea? Așa gândeam atunci. La fel gândeau mulți. Părinții mă învățaseră să-mi păstrez puterile pentru lucrurile cu adevărat importante: familie, serviciu, învățătură, Dumnezeu. Să las politica în grija celor care se pricep. Viața mea fusese adesea o luptă, trecusem printr-o perioadă tulbură și în acel moment ținta mea era să-mi găsesc echilibrul, să câștig mulțumitor, să fac tot ce pot ca să-mi dobândesc locul în comunitate.

În timp ce ne apropiam de Piazza Farnese am auzit vocea bubuitoare a unui bărbat; vorbea la megafon, pe tonul de acum

bine-cunoscut al unui membru de partid fervent. Pe zid, scris cu vopsea albă, se lățea sloganul la fel de cunoscut *Il Duce ha sempre ragione!* – Ducele are întotdeauna dreptate.

— Mânate de aceeași credință, popoarele german și italian au luptat împotriva ideologiilor vechi și corupte ca să clădească acest nou regim, vital pentru nație!

O mulțime de oameni se adunaseră în piața în mijlocul căreia fusese înălțată o platformă. Acolo se aflau șiruri de copii purtând uniforme gri cu negru ale organizațiilor tineretului fascist: în spate copiii mai mari, din *Balilla* și *Avanguardisti*, în față cei mici, din *Piccole Italiani* și *Giovani Italiani*. Unii țineau steaguri în mâini, alții – instrumente muzicale. Era una din multele parade pregătite pentru sosirea Führerului, una dintre miile de distracții aranjate de guvern, parcă vrând să dea impresia că Italia e mereu în sărbătoare, ca și cum cetățenii ei nu au nimic mai bun de făcut decât să cânte, să mășăluiască și să aplaude.

— Germania național-socialistă și Italia fascistă sunt forțe majore, care întrupează și duc mai departe energiile noii generații! striga bărbatul.

Ettore a pufnit batjocoritor:

— Mai degrabă sunt niște vampiri, a mormăit apoi. Se hrănesc și se îmbuibă cu sângele tinerilor.

Am întors capul și m-am uitat spre mulțime, cercetând fețele oamenilor ca să văd dacă nu cumva îl auzise cineva, poate chiar vreun agent al Chesturii pândind orice semn de răzvrătire. Era primejdios să vorbești, până și în șoaptă, într-un loc public precum acesta. Auziserăm cu toții de arestările care precedaseră vizita – oaspeții hotelurilor treziți din somn și interogați în camerele lor, sute de case scotocite în căutare de opozanți. Însă Ettore era întotdeauna cel mai vehement, cel mai îndrăzneț, cu toate că avea cele mai multe de ascuns.

— Hai să mergem în față, m-a îndemnat Allegra și m-a prins de braț. Vreau să văd cine vorbește. Vreau să văd cine e acolo.

Ne-am croit drum spre mijlocul pieței, unde se afla scena și, alături, șiruri de scaune pe care erau așezați o mulțime de

militari și oficialități. Când ne-am apropiat am văzut că toți copiii asudau în uniforme groase și că unii dintre cei mai mici se scărpinau pe pulpe sau între picioare, unde țeșătura aspră le făcuse roșături. Pesemne că stăteau acolo de ore întregi.

Vorbitorul era un bărbat scund, palid, îmbrăcat în uniformă militară de gală; fața îi era udă de transpirație. Megafonul bubuia.

— În onoarea tinerilor din națiile noastre, să cântăm acum *Giovinezza*! Tinerețe!

Tobele au răpăit, apoi s-au auzit alămurile și cei așezați pe scaune s-au ridicat în picioare.

*Giovinezza, giovinezza,
Primavera di bellezza,
Della vita, nell'asprezza
Il tuo canto squilla e va!
E per Benito Mussolini,
Eja eja alalà,
E per la nostra Patria bella,
Eja eja alalà.*¹

Mă uitam la fețele oamenilor; cu toții păreau pătrunși de emoție în timp ce cântau, tare și limpede, despre „frumoasa noastră patrie”. Îmi doream, și nu era prima oară, să fiu și eu ca ei, să simt că aparțin, că sunt cu adevărat parte a unei comunități, a unei națiuni. Cântam și eu, firește, murmuram cuvintele cântecului devenit al doilea imn național, intonat de participanții la Marșul asupra Romei² de trupele care cuceriseră Abisinia ca să îmbogățească Imperiul Roman. Simțeam însă că nu am aceea înflăcărare care ar fi făcut din mine o italiancă adevărată. Îmi era

1. Primăvară a frumuseții, / A vieții, în asprimea ei, / Cântecul tău răsună și se înalță! / Pentru Benito Mussolini, / *Eja, eja, alalà!* / Pentru frumoasa noastră Patrie, / *Eja, eja, alalà!*

2. Marșul asupra Romei – demonstrație a forțelor paramilitare Că-mășile negre, care a avut loc la sfârșitul lunii octombrie 1922 și l-a impus pe Mussolini în fruntea guvernului italian.